

Hrvatska; Mladi fizičar razotkriva tajnu elektrane na Peruči: U Cetinu će dnevno ispuštati 280 tisuća litara otpada, a sve je osmišljeno tako da građani plaćaju vlasniku milijarde kuna

Projektom kombi kogeneracijske plinske elektrane Peruča objedinjeni su ekocid nad rijekom Cetinom i cijelom Cetinskom krajinom i pljačka stoljeća hrvatskih potrošača električne energije. To tvrdi mladi fizičar Mislav Cvitković, doktorand fizike na Friedrich-Alexander Universitātu u Erlangenu u Njemačkoj, široj hrvatskoj javnosti poznat kao suosnivač Festivala znanosti u Sinju.

Kako u raspravi o KKPE Peruča gotovo nije izrečen stručni argument, ja sam odlučio sve detaljno proučiti, analizirati i jasno argumentirati za i protiv - kaže Cvitković.

Pošli ste, kažete, od prednosti toga objekta. U čemu se prednosti sastoje?

Prednosti koje bi donijela izgradnja KKPE Peruča višestruke su. Pri izgradnji bi se zaposlilo stotine inženjera i više tisuća radnika, spasio bi se propali projekt dalmatinskog plinovoda, osigurala bi se energetska sigurnost Dalmacije, a nakon završetka izgradnje stalni posao dobilo bi na desetke inženjera, koji bi se vratili u rodni cetinski kraj, te velik broj drugih radnika.

Pitanje je samo tko bi te benefite platio i koliko, kakav bi bio utjecaj na okoliš i tko bi profitirao? Stoga sam se u analizi usmjerio na ekološku i ekonomsku problematiku.

Javnost u Cetinskoj krajini otvoreno je ustala protiv gradnje KKPE Peruča zbog ekoloških razloga?

Ovome projektu pristupio sam afirmativno. Bio sam sretan da se nešto pozitivno događa u mojoj gospodarski umrtvljenoj Cetinskoj krajini. Dugo mi je trebalo da dođem do studije utjecaja na okoliš. Autori studije lažno su naveli da je sudionik u izradi toga dokumenta Institut "Ruđer Bošković", što je poslije IRB javno demantirao.

Proučavanjem cijelog projekta i same studije utvrdio sam manjak podataka i krive referencije, što mi je nametnulo sumnju. Na kraju krajeva, ako je sve čisto, zašto koristiti zvučna imena poput IRB kao ogradu?

Što u samoj studiji smatrate problematičnim i neprihvatljivim?

Kada se zbroje podaci, ispada da KKPE Peruča dnevno ispušta 280 tisuća litara otpadnih voda. Nigdje se ne navodi točna kemijska specifikacija štetnih tvari i njihova koncentracija u toj vodi, iako sami projektanti kažu da su sve te vode kisele ili lužnate. A u studiji se kaže da ne utječu na okoliš. Kiseline i lužine izravno utječu na pH vode jezera Peruča i rijeke Cetine, uništavaju njihov biosustav te vodu čine nepitkom.

Može li se cetinskom kraju dogoditi išta gore? Što je sa zagrijavanjem jezera i ispušnim plinovima?

Za hlađenje bi postrojenje uzimalo 8 kubika vode u sekundi i vraćalo ih u jezero toplije za 8 stupnjeva Celzijevih. Zbog krivih izračuna i u njima uzetih netočnih parametara studija tvrdi da nema zagrijavanja jezera iako je u njega doslovno stavljena golema grijalica. A

Hrvatska; Mladi fizičar razotkriva tajnu elektrane na Peruči: U Cetinu će dnevno ispuštati 280 tisuća litara otpada, a sve je osmišljeno tako da građani plaćaju vlasniku milijarde kuna

zagrijavanje izravno uništava biološku ravnotežu.

Iz dimnjaka bi u atmosferu svake sekunde izlazilo 760 kilograma ispušnih plinova, odnosno 2.237.040 kilograma svakog sata. Samo CO₂ ispuštalo bi se 145 tona na sat, što je ekvivalent 15 tisuća automobila.

Otkrili ste i da su u studiji "štelani" meteorološki podaci?

U dijelu studije koji se bavi klimatskim utjecajem koriste se podaci meteorološke postaje Sinj i nešto manje podataka s postaja Gornji i Donji Bitelić te Knin. Ni jedan podatak nisu uzeli s postaje Peruča koja radi od izgradnje brane i HE. Zašto?

Odgovor je jednostavan: podaci s postaje Peruča za naručitelja studije nisu povoljni. Na Peruči su jači vjetrovi i više je oborina, a to je "idealna" prenositelj zagađivanja zraka, a time i vode i tla. Na stranicama nositelja projekta Vis Viva plin proglašavaju zelenim izvorom energije?

To je spin. Plin je fosilno gorivo i nikako drukčije ga se ne može nazivati. Osim toga plinske elektrane u zapadnoeuropskim zemljama masovno se zatvaraju jer su ekonomski neisplative. Tijekom 2014. i 2015. godine u Njemačkoj ih je zatvoreno 8, u Italiji 2, Britaniji 8, Nizozemskoj 5, Francuskoj 6, Belgiji 1, Slovačkoj 1 i Češkoj 1, a prema javno objavljenim informacijama najavljeno je zatvaranje više od 20 jer cijena plina raste, a cijena proizvodnje električne energije iz drugih izvora pada.

U Europi ih zatvaraju, a u Hrvatskoj ih hoće graditi, i to privatni investitori. Gdje je tu logika?

Logika je u ozakonjenom modelu krađe građanima-potrošačima električne energije po istom ili sličnom receptu beneficirane cijene električne energije iz vjetra. U Zakonu o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji, koji je u rujnu 2015. godine donijela koalicijska vlast na čelu sa SDP-om, uvedena je "tržišna premija", razlika između dogovorene i trenutne tržišne cijene struje.

Tu razliku za obnovljive izvore i "učinkovitu kogeneraciju" država izravno plaća proizvođaču električne energije iz novca za subvencije koji uzima građanima kroz račune za isporučenu električnu energiju. Upravo zato je elektrana na Peruči osmišljena kao kombi-kogeneracijska, koja bi osim 450 megavata struje u proizvodnji imala i 50 megavata toplinske energije koja nikome ne treba.

Osim privatnom investitoru koji zahvaljujući tomu ima osiguran povrat ulaganja na teret hrvatskih građana, a radi se o milijardama kuna.

Unatoč svemu što navodite, hrvatska je Vlada krajem rujna prošle godine pokrenula proceduru da se KKPE Peruča proglašuje strateškim projektom za državu?

Brojne hrvatske vlade povlačile su poteze koji su skupo stajali građane Republike Hrvatske.

Hrvatska; Mladi fizičar razotkriva tajnu elektrane na Perući: U Cetinu će dnevno ispuštati 280 tisuća litara otpada, a sve je osmišljeno tako da građani plaćaju vlasniku milijarde kuna

Je li ovo jedan od takvih poteza neka procijene sami građani. Ja samo pitam zašto bi takav projekt postao strateški za državu i zašto država nije ulagač u takav projekt? Odgovore sam, vjerujem, već dao. Jedini koji bi od ovoga projekta profitirao bio bi privatni investitor. Sve bi platili hrvatski građani, i to višestruko. Na jednoj strani novčano, povećanom cijenom električne energije, a na drugoj kroz zrak, tlo, vodu, poljoprivredu, turizam, zdravlje...
Izvor: slobodnadalmacija